

Türk İslam düşüncesinde Yunus Emre çok önemli bir yer olan figürdür. **1238 yılında Eskişehir Sivrihisar Sarıköy'de dünyaya gelmiştir. 1321 yılında vefat etmiştir.**

1200'lü yılların ortaları... Anadolu, Selçuklu Devletinin

hakimiyetindedir

. O yıllar Selçuklu Devleti için zor yıllardır. İstilalar, isyanlar ve çeşitli sosyal rahatsızlıklar sürmektedir. Selçuklu Sultanı II. Gıyasettin Keyhüsrev,

1240 yılında

başgösteren

Babai İsyanını güçlkle bastırıyor. Çünkü Baba İlyas'ın büyük bir veli olduğu; ona mukavemet etmenin günah sayılacağı ve hatta çarpılacaklarını düşünen ve savaşmaktan imtina eden

Selçuklu askerleri yüzünden Sultan

Frank askerlerinden destek almıştır.

Dolayısıyla Anadolu Selçuklu Devleti de çok zaafa uğruyor. Anadolu'da, Anadolu insanı huzursuzdur. Haçlı orduları,

Anadoluyu

bir uçtan bir uca geçmiş, Moğol atlıları Anadolu'nun içlerine ulaşmıştır. Anadolu, yakılıp yıkılmış, talan edilmiş bir görünümündedir.

Dahası savaş ve güvensizlik ortamından dolayı insanlar evlerinden çıkıp ticaret, tarım ve hayvancılık başta olmak üzere günlük işleriyle uğraşmadıklarından dolayı yoksulluk, kıtlık ve dolayısıyla açlıkla karşı karşıya kalmışlardır. İnsanların yarınlarından umudu kalmamıştır. Evinin geçimini sağlamak insanları düşündürmektedir. Hırsızlıklar artmış, eşkıyalar yol kesmeye başlamış, herkes korku ve telaş içindedir.

Babası Alaeddin Keykubat'ın yerini dolduramayan II. Gıyasettin Keyhüsrev döneminde yaşanan diğer bir felaket ise

1243 yılında Anadolu Selçuklu Devleti ile Moğollar arasında vuku bulan Köseadağ savaşı olmuştur. Bu savaşta Sultan'ın almış olduğu birden fazla yanlış karar sonucunda alınan yenilgi Anadolu'da yaşayan Müslümanlar için sonun başlangıcı olmuştur.

Moğol yönetimi altında kalan Anadolu halkı, bu yenilgi sonrası ortaya çıkan tahribatı hafifletmeye çalışmıştır. Müslüman halkın şansı ise bu dönemde ulu insanların yaşıyor olmasıdır. Bu insanlar Müslümanları Anadolu'da tutmak için insanları motive etmekteydiler. Bulundukları bölgelerde Moğol zulmünden kaçan ve Ahmet Yesevi Ocağında yetişen bu bilgiler Anadolu'ya yeni bir ışık saçmaktaydılar.

Her şey Başkaları için Kendisi için Hiçbir Şey: Yunus Emre

Prof.Dr.İlhan Yıldız tarafından yazıldı.

Cumartesi, 06 Haziran 2015 12:45 - Son Güncelleme Çarşamba, 13 Mart 2024 20:33

a) Konya'da *Mevlana Celaleddin Rumi*,

b) Bozkırın ortasındaki obalarda *Hacı Bektaşî Veli, Ahi Evran, Hacı Bayram Veli ve Şeyh Edebali*

c) Daha sonra bu dev şahsiyetlerin arasına Hoca Ahmet Yesevi'nin ocağında yetişen Tapduk Emre gibi ulu velilerden feyiz alan *Yunus Emre* katılacaktı. Yunus Emre, bu bilgelerin oluşturduğu zeminde yeni bir jenerasyonu temsil etmekteydi.

Onun felsefesinde bu kötülüklerden kurtulmak ve uzaklaşmak ancak ve ancak sevmek ve sevilme ilkesiyle Yaradan Allah yolunda ilerlemekle mümkündür.

Yunus'a göre insanın özünü oluşturan sevginin, aşkın gerçek kaynağı Allah'tır. Onun felsefesinde varlıklar arasındaki ilişki Allah aşkıyla büyümekte ve gelişmektedir. Yunus, sevgiyi Allah ve onun yarattığı tüm varlıklara karşı duyulan bir yakınlık olarak benimser ve bu tema şiirlerine yansır:

İstediğimi buldum eşkere can içinde

Taşra isteyen kendi kendini nihan içinde

Sayılmış iniler Kuran önünü dinler

Kuran okuyan kendi, kendi Kuran içinde.

Sözleriyle özdeşleştirir insanı Yunus.

Her şey Başkaları için Kendisi için Hiçbir Şey: Yunus Emre

Prof.Dr.İlhan Yıldız tarafından yazıldı.

Cumartesi, 06 Haziran 2015 12:45 - Son Güncelleme Çarşamba, 13 Mart 2024 20:33

Yunus Emre Anadolu'nun içine düştüğü bu karanlığa ışık tutmaya çalışmaktaydı. O, sözleriyle, şiirleriyle, yaşamıyla etrafını aydınlatıyordu.

Bu dönemde Yunus Emre bütün insanlığa sevgiyle seslenmekteydi.

Yunus'un nihai amacı, bizim taklitten karanlığından kurtulup tahkike, ilimden irfana, suretten manaya yönelişimizi sağlamaktır.

O, insanlığa “İlim ilim bilmektir. İlim kendin bilmektir” diyerek gerçek ilmin nefsimizi bilmek olduğunu haykırıyordu.

Yunus Emre ve Evrim Teorisi

O, “**Aslım Hak’tır, şek değil**” diyerek insanı varlığın özüyle tanıştıyordu. Yüzyıllar öncesinden Evrim teorisinde belirtilen tesadüfen var olma iddiasına da karşı çıkmaktaydı. İnsanı ve diğer varlıkların tesadüfen var olmadıklarını Allah tarafından yaratıldıklarını ifade etmekteydi.

Yunus Emre ve Hegel

Yine Hegel'den yüzyıllarca önce Yunus Emre'nin dile getirdiği felsefesinin ortak mesajı ise, Allah'ın insan benliğinin ortak özünü oluşturduğudur. Tanrısal özle diğer varlıkların özünün aynı olduğunu vurgulamaktadır. O'na göre Allah'ın insana şah damarından bile yakın, canının en derininde olduğunu, bunu görmeleri için de kendi benliklerini seyretmelerini ister.

Yunus Emre ve Spinoza

Yunus Emre uçsuz bucaksız evrenin ve bu sonsuz tecellinin Hak olduğu, Hak'tan başka bir nesne olmadığını söyleyerek insanı ikilik meddücezrinden kurtarmaya çalışıyordu. Yine O, yüzyıllar öncesinden Spinoza'nın tamamen aynı olmamasına rağmen Allah ve İnsanın bir ve aynı olduğunu ifade etmiştir.

Ete kemiğe büründüm Yunus diye göründüm.

Sıyrın eti kemiği, işte onun sesi, işte onun kendisi.

Ol kadiri kün feye kün, lutfedici sübhan benem.

Kesmeden rızkı veren cümlelere sultan benem.

Nutfeden Adem yaradan, yumurtadan kuş türeten.

Kudret dilini söyleten, zikreyleten sübhan benem.

Hem batinem hem zahirem, hem evvelem hem ahirem.

Bu cümlesini yaratıp tertib eden Yezdan benem.

Yoktur anda tercüman, andaki iş bana ayan..

Her şey Başkaları için Kendisi için Hiçbir Şey: Yunus Emre

Prof.Dr.İlhan Yıldız tarafından yazıldı.

Cumartesi, 06 Haziran 2015 12:45 - Son Güncelleme Çarşamba, 13 Mart 2024 20:33

Bin bir adı vardır bir adı da Yunus, ol sahibi Kur'an benem.

(Yunus Emre; Kültür Bakanlığı, 1275 Kültür eserleri 161, sayfa 361)

Yunus, **"ete kemiğe büründüm Yunus diye göründüm"** diyerek geleneksel mistik düşüncenin aksine Allah'ın gökte değil insanın içinde, bütünü parçasında yani, Yaradanın yarattığı her şeyde arar. Aşağıdaki şiirde Yunus Emre İnsanın Allah arayışı ve bu esnada yaşadığı karmaşayı anlatmaktadır.

İstemegil Hakk'ı ırak

Gönüldedir Hakk'a durak

Sen, senliği elden bırak

Tenden içeri candadır.

Gir gönüle bul andadır

Benliğinin defterin dur

Diğer bir şiirinde bu konuyu şöyle anlatmaktadır:

Bu akli fikriyle mevla bulunmaz

Her Şey Başkaları için Kendisi için Hiçbir Şey: Yunus Emre

Prof.Dr.İlhan Yıldız tarafından yazıldı.

Cumartesi, 06 Haziran 2015 12:45 - Son Güncelleme  arŐamba, 13 Mart 2024 20:33

Bu ne yaradır ki merhem bulunmaz
Deryalar içinde susuz gezerim
Beni kandırarak umman bulunmaz

AŞkın pazarında canlar satılır
Satarım canımı alan bulunmaz
Beni benden sorman ben ben de ilem
Bir ben vardır bende benden i eru
Beni benden sorman ben ben de ilem
Bir ben vardır bende benden i eru

Bu aklı fikriyle mevla bulunmaz
Bu ne yaradır ki merhem bulunmaz
Deryalar içinde susuz gezerim
Beni kandırarak umman bulunmaz

Yunus'un sözleri hundur ateştir
Yunus'un sözleri hundur ateştir
Kapında kul var sultandan i eru
Kapında kul var sultandan i eru

Beni benden sorman ben ben de ilem
Bir ben vardır bende benden i eru

Dikkat edilirse Yunus Emre İlahi hakikatin bizi kuŐattı ından bahsetmektedir.

Yunus Emre, Nietzsche ve Nihilizm

Her şey Başkaları için Kendisi için Hiçbir Şey: Yunus Emre

Prof.Dr.İlhan Yıldız tarafından yazıldı.

Cumartesi, 06 Haziran 2015 12:45 - Son Güncelleme Çarşamba, 13 Mart 2024 20:33

Yunus Emre, Allah'ın varlığının yanında diğer varlıkların bir ehemmiyetinin olmadığını belirtmektedir. İnsanın nesnel olarak evrende bir toz zerresine denk düşmektedir. Balığın denize, insanın oksijene ve metaforik olarak Leylanın Mecnuna ihtiyaç duyduğu kadar hatta ondan daha fazla insan Allah'a ihtiyaç duymaktadır. Allah'ta varlık düzeyine çıkıp kendimizi ifade edebiliyoruz. Allah ve insan ilişkisini Yunus Emre şu şekilde anlatmaktadır.

Aşkın aldı benden beni

Bana seni gerek seni

Ben yanarım dünü günü

Bana seni gerek seni

Ne varlığa sevinirim

Ne yokluğa yerinirim

Aşkın ile avunurum

Bana seni gerek seni

Varlığı yokluğu sordum özüne

Sustun, bir damla yaş geldi gözüne

Ölüm nedir dedim bakıp yüzüme

Yüzüme bakıp da hiç dedin bana.

Yunus Emre Allah'ın varlığının dışında kalmanın hiçlik kategorisine talip olmak anlamına geldiğini ifade ederken Nietzsche Allah Teala da dahil olmak üzere evrene hiçliğin hakim olduğunu iddia etmektedir.

Yunus Emre ve İlahi Aşk

Yunus Emre'nin felsefesinde sevgi/aşk çok önemli bir yer tutmaktadır. O'na göre, insanlar yaşamları boyunca yenilgi ve yenilgiler içinde dönüp durmaktadırlar. Kendilerini kafese kapatılmış bir kuş veya kapana kısılmış bir fare gibi hissetmektedirler. Ne yapacaklarını ve nasıl kurtulacaklarını bilememektedirler. Bu yüzden de sürekli kavga etmekte ve savaşmaktadırlar. Halbuki insanların savaşarak bu arayışlarını sonlandırması mümkün değildir. Onların sorunlarını Allah aşkı başka bir ifadeyle ilahi aşk çözecektir.

Ben gelmedim davi (kavga) için

Benim işim sevi (sevgi) için

Dostun evi gönüllerdur

Gönüller yapmaya geldim..

Her Şey Başkaları için Kendisi için Hiçbir Şey: Yunus Emre

Prof.Dr.İlhan Yıldız tarafından yazıldı.

Cumartesi, 06 Haziran 2015 12:45 - Son Güncelleme arŐamba, 13 Mart 2024 20:33

Severek ve düşünerek yaşayan kişi her yerde Allah'la karŐılaŐır. KarŐılaŐtıka ilahi aŐkla coŐar, coŐtukça hayatı keŐfetmeye koŐar.

Gelin bir nazar eylen

Noldu bu cihan içinde

Niceler toprak oldu

Bu az zaman içinde.

O, 'Hak doludur iki cihan' diyerek görünen ve görünmeyen her Őeyin onun eseri olduğunu bildiriyordu insanlara.

Anadolu'nun karanlık ve kargaŐalar dolu döneminde bu edepli insan; fakirliği, yokluğu, kıtlığı inancıyla aşarak Hak yolunda duruyordu. O, insanların yanına gidiyor, onların dertlerine ortak oluyordu. O yıllar Anadolu'da Sufilik hareketlerinin de ivme kazandığı bir dönemdir.

Her şey Başkaları için Kendisi için Hiçbir Şey: Yunus Emre

Prof.Dr.İlhan Yıldız tarafından yazıldı.

Cumartesi, 06 Haziran 2015 12:45 - Son Güncelleme Çarşamba, 13 Mart 2024 20:33

Yunus Emre Anadolu halkına moral vermiş, **"kötüler kötülüklerinden, iyiler iyiliklerinden Yaradan Allah katında elbet bir karşılık göreceğini"** belirtmiştir.

O'na göre, elbet bu günlerde geçecektir. Yeter ki doğru yoldan ayrılmayalım. Yaradan bizleri hep dürüst yaratmıştır. Ama bazılarımız yanlış yollara sapmışız. Herkes Allah katında eşittir ve h erkes yaptığıının karşılığını mutlaka görecektir.

Yunus Emre, Moğollar ve Haçlıların yanı sıra Müslüman halka zulmeden beyler ve çetelere haykırarak şöyle der:

"Zulmetmek insana yakışmaz. Bunu da insan olan anlar."

Sözlerine şöyle devam eder:

Beyler azdı yolundan

Bilmez yoksul halinden

Çıktı rahmet gülünden

Nefs gölüne dalmıştır

Gelin tanış olalım dostlar

Her Şey Başkaları için Kendisi için Hiçbir Şey: Yunus Emre

Prof.Dr.İlhan Yıldız tarafından yazıldı.

Cumartesi, 06 Haziran 2015 12:45 - Son Güncelleme  arŐamba, 13 Mart 2024 20:33

İŐi kolay kılalım

Sevelim sevillelim

O yılların zor ortamlarında Yunus böyle söylüyordu insanlara. Müslümanlara  ıkıŐ yolları gösteriyor, iyilikten ayrılmamalarını söylüyordu. Ama insanlar zorluk içindeydi.

1240'lı yıllara gelindiğinde Anadolu, kuraklık ve yoklukla baş etmeye çalıŐmaktadır.

Sarıköy de sıca ın altında kavrulmaktadır. İnsanlar bu sıcak günlerin getirdiği kuraklıktan kaygı içindedir. Ekinleri ise önceki yıllara göre kıyaslanamayacak kadar azdır. Az miktarda yetiŐtirdikleri bu dayları ise kış ayları için hazırlamaktadırlar.

Yunus bu ortamda bile insanlara hakkı ve sabrı tavsiye etmektedir:

Yol o dur ki doğru vara

G z o dur ki Hakk'ı göre

Er alçakta dura

Y ceden bakan göz değildir.

Yunus Emre ve Hacı Bektaş-ı Veli

Yunus Emre'nin doğup büyüdüğü Sarıköy bölgesinde yaşayan insanlar savaş ve kargaşa nedeniyle tarım ve hayvancılık ile uğraşamamış ve ekin ekememişti. Kış gelip çatmıştı ancak ambarlarda buğday kalmamıştı. Bu kıtlık, açlık ve dolayısıyla ölüm demektir. Yunus hem ailesinin hem de köyünün açlık tehlikesi ile baş başa kaldığını görünce yollara düşmüştür. Kağnısının üstünde geri gelirken buğday dolduracağını düşündüğü boş çuvalları bulunmaktadır. Ona yardım edecek biri gerekti. Aslında onu düşünerek yollara düşmüştü.

Ona Anadolu'da yoksullara, kimsesizlere, inananlara dergahının kapısını açmış o erene; Suluca karahöyük'e

Hacı Bektaş-i Veli'ye gidiyordu.

Hacı Bektaş-i Veli, Horasan diyarından bütün diğer Müslümanlar gibi

Anadolu'ya

gelmişti. Keramet sahibi bir veliydi. Fakir insanlar ona gelir, nasip alıp giderdi. Hacı Bektaş dervişleri ile birlikte kendilerini korumayı başarmış ekin zamanı tarımla uğraşmış ve topladıkları hasatı saklamışlardı.

Yunus Emre ve Hacı Bektaş-ı Veli'nin Tanışması

Yunus, mahcup ve dürüst bir insandı. O, olgunluğun mertebesine ermiş, umman kadar engin bir bilgeydi. Her gidenin bu kapıdan boş dönmemesi, onu da umutlandırmıştı. Ama eli boş gitmek onu üzüyordu. Yunus bu mahcubiyetini bir ölçüde olsun hafifletmek için dağdaki ağaçlardan alıç topluyordu. Hacı Bektaş'ın dergahına götürmek için heybesini alıçla dolduruyordu.

Yunus köyden ayrılalı on üç gün olmuştu. Bir taraftan yoluna devam ederken diğer taraftan şiirlerini terennüm ediyordu:

Hakk'tan gelen şerbeti içtik Elhamdülillah

Şol kudret denizini geçtik Elhamdülillah

Şol karşı ki dağları, meşeleri, bağları

Sağlık, sefalık ile aştık Elhamdülillah

Yunus on üç günlük yolculuktan sonra Sulucakarahöyük'e varmıştır. Hacı Bektaş-i Veli'nin huzuruna çıkar. Yüce Şeyhe yolda topladığı yaban elmalarını da hediye olarak sunarak, köylerinde bu yıl kıtlık olduğunu, ne yiyecek ne de ekilecek ekin alamadıklarını anlatır. Ailesinin ve köylülerin aç olduğunu söyler. Dolayısıyla Hacı Bektaş-i Veli'den yardım ister.

Daha sonra Hacı Bektaş-i Veli ile Yunus Emre arasında şöyle bir diyalog geçer:

Hacı Bektaş-i Veli: "Zahmet etmişsin. Bizden ne istersin Yunus? diye sorar.

Yunus Emre tereddütsüz bir şekilde: "Buğday isterim Hünkarım!" diye cevap verir.

Hacı Bektaş-i Veli: "Sana buğday yerine nefes versek olmaz mı?" diye sorar.

Yunus Emre buğdaya odaklandığı için himmet sözünün üzerinde pek durmayarak: "Ben himmeti neyleyim Hünkarım. Evde çoluk çocuk aç, köylü aç, onlar himmeti neylesin" diye cevap verir.

Yunus'un boş çuvaları istediği gibi buğdayla doldurulur. Yunus, Hacı Bektaş-i Veli derneğinden aldığı buğdayları köyüne götürmek üzere yola düşer.

Her şey Başkaları için Kendisi için Hiçbir Şey: Yunus Emre

Prof.Dr.İlhan Yıldız tarafından yazıldı.

Cumartesi, 06 Haziran 2015 12:45 - Son Güncelleme Çarşamba, 13 Mart 2024 20:33

Ailesinin ve köylünün buğdayı görünce sevineceğini düşünür ama kendisi mutsuzdur.

Velinin söylediği; sana şu alıç tanesi kadar nefes versek olmaz mı? sorusunu düşünür.

Kafasında ki sorular kadar büyür ki artık yol alamaz hale gelir.

Acaba yanlış bir karar mı vermiştir?

Huzuruna vardım bana nasip sundular

Alıcımın her çekirdeğine nefes verdiler

Razı olmadım ne yaptın Yunus

Buğday yenir tükenir gider fakat nefes tükenmez

Sen ne yaptın Yunus

Bana nasibi vereler der.

Yunus Velinin kendisine verdiği hikmeti almadığına pişman olup hatasını anlar ve dergâha geri döner.

Yunus'un geri geldiğini gören dervişler: Hayrola Yunus bir müşkülün mü oldu? diye sorarlar.

Her şey Başkaları için Kendisi için Hiçbir Şey: Yunus Emre

Prof.Dr.İlhan Yıldız tarafından yazıldı.

Cumartesi, 06 Haziran 2015 12:45 - Son Güncelleme Çarşamba, 13 Mart 2024 20:33

Yunus: "Ben hatamı anladım, buğday değil himmet eylediği nefes isterim Hünkârdan" der.

Hacı Bektaş Veli'ye Yunus'un pişman olduğu söylenir.

Yunus Hünkârın karşısına çıkar: "Hünkârım! Pişmanım hatamı anladım bana buğday gerekmez nefes isterim" der.

Hünkâr: "Bizden geçti artık Yunus, biz hakka el açar nasip eyleyse halka verimiz" der.

"Sen köylünün nasibini götür biz senin anahtarını Tabduk Emre'ye verdik var git nasibini orda ara"? der.

Yunus köyüne dönmek üzere ayrılır yol boyunca Hünkârın sözü aklına gelir on üç günün sonunda köyüne gelir.

Buğdayı köylüye verir, evine gider, annesine Tabduk Emreye gitmek istediğini söyler.

Annesi Yunus Emre'nin evden uzaklaşmasını istemez ve: "Yakın köyde hoca var oraya gidelim bu Emrede nerden çıktı" der.

Yunus annesine: "Hacı Bektaş Velinin kendisine Taptuk Emre'ye gitmesi gerektiğini ve içindeki ateşin onu yaktığını nereye sürüklemek istediğini kendisinin de bilmediğini" söyler.

Ailesi Yunus'un gitmesini istemez ama Yunus duramaz ve yola çıkar.

Peki! Tabduk Emre kimdi?

Her şey Başkaları için Kendisi için Hiçbir Şey: Yunus Emre

Prof.Dr.İlhan Yıldız tarafından yazıldı.

Cumartesi, 06 Haziran 2015 12:45 - Son Güncelleme Çarşamba, 13 Mart 2024 20:33

Tabduk Emre Horasandan gelmişti. Moğol baskısından kaçarak o da Anadolu'ya sığınmıştı. Kendisini tasavvufa adanmış eren bir bilgeydi. Baba Tabduk diye de anılırdı. Bir süre sonrada hünkâr Hacı Bektaşî veliyi tanımıştı şimdi Türkmen dervîşi Yunus'ta çaresizdi kendisine teklif edilen nefesi almadı ve hatasını anladı şimdi Tabduk Emreye gidiyordu ama Tabduk neredeydi?

Sakarya boylarında gezdi. günlerce Tabduk Emre'nin bulunduğu köyü aradı.

Evini işini eşini terk etmişti onun için.

Ben yürürüm yane yane

Aşk boyadı beni kane

Ne akilem ne divane

Gel gör beni aşk neyledi.

Ben ne yaptım düşüncesi onu adeta kavuruyordu. "Ben neyleyim nefesi evde çocuklarım köyde insanlar aç" demişti ama şimdi nefesi almak için günlerdir yürüyordu.

Sonunda bir akşamüstü bir dağ köyüne yaklaştı.

Sonunda aradığı adresi bulmuştu.

Her Şey Başkaları iÇin Kendisi iÇin HiÇbir Şey: Yunus Emre

Prof.Dr.İlhan Yıldız tarafından yazıldı.

Cumartesi, 06 Haziran 2015 12:45 - Son Güncelleme  arŐamba, 13 Mart 2024 20:33

Tabduk Emre'yi görmek istediğini söyleyerek Őunları ilave etti:

"Benim adım Yunus bir garibim. Ben Hacı Bektaş Veli'den selam getirdim hünkar benimle görüŐmek ister mi?" der ve h nkarın huzuruna çıkar ve aralarında Şöyle bir konuşma geçer:

Tabduk Emre: Sen kimsin ey evlat?

Yunus Emre: "Ocağına bin bir dertle gelen bir garip Yunus h nkarım. Hacı BektaŐi Veliden selam getirdim size."

Tabduk Emre: "Geldin demek Yunus rüyalarımda bana ayan oldun demek hakkı arayan o kul sensin sonsuz bir umman gibisin. Yunus iÇindeki o kor yakar seni konuŐmak insanı zorlar kendini anlat."

O  göz ki seni gördü

O  neye nazar etsin

Şu can ki seni duydu

Tende ne karar etsin

Bu aşk bana bir sır idi

Hak müessir kılmıŐ idi

Derviş Yunus bir kuş idi

Halk içinden uçtu gider

Tabduk Emre sorar: "Peki! Ne istersin bu kapıdan Yunus?"

Yunus Emre: "Gerçek hayatı, olumsuzluğu Hünkarım" diye cevap verir.

Bu takdir Yüce Allah'ındır Yunus.

Ben bu ince yolu yürümek isterim Hünkarım. Ben bu uzun yolu yürümeye hazırım sultanım

Hünkar hırka verdirir hizmet etmek nasibini al Yunus dergaha odun taşıyacaksın dergahın odun ihtiyacını sen taşıyacaksın der ama dergahta iki Yunus oldu bundan sonra senin adın Yunus Emre olsun der.

Tabduk emre ona bir görev vermiştir o da dergâha odun getirir Yunus yıllar boyu dergaha odun taşır. O her zaman insanlara yardım eder, onların yanında olur.

Yunus'u kıskanlar olur. Yunus medrese eğitimi görmüş İslam bilimlerinin yanında Arapça ve Farsça bilgisine sahiptir ve tasavvuf alanında olgunluk kazanmıştır.

Hünkar, Yunus'un hizmetinden çok memnundur.

Her şey Başkaları için Kendisi için Hiçbir Şey: Yunus Emre

Prof.Dr.İlhan Yıldız tarafından yazıldı.

Cumartesi, 06 Haziran 2015 12:45 - Son Güncelleme Çarşamba, 13 Mart 2024 20:33

Tabduk Emre, Yunus'a: "Sözlerini taa yüreğinden söyle söyleki aydınlansın insanlar" der.

Yunus'ta ilahi aşk, varlık, yokluk, hayat ve ölüm hakkında dünyanın faniliğini anlatan şiirleriyle hocasına ilham aşılar.

Yunus'un dergaha odun taşıması yıllar sürdü. Taşıdığı odunlar nedeniyle Yunus'un sırtı yaralanmıştı. Dervişlere sırtındaki kendisini rahatsız eden yaralardan bahseder. Yunus'un bu sözlerini diğer dervişler çarpıtarak Tabduk'a iletirler. Yunus durumundan şikayet ediyor derler. Halbuki Yunus şikayet olarak değil, bu yaraları nasıl tedavi edebileceğini öğrenmeye çalışmıştı.

Bunun üzerine Tabduk Emre Yunus'un henüz arınmadığını düşünür.

Hünkar, Yunus'u karşısına alır ve aralarında şöyle bir konuşma geçer:

- Yunus kaç yıldır odun taşımaktasın?

- Ormanda hiç eğri odun yok mu? Nerden buluyorsun bu düz odunları diye sorar.

Yunus, iş ahlakı konusunda bütün dünyaya ders olacak nitelikte bir cevap verir: "Sultanım senin dergâha değil insanın egresi eğri odun bile giremez" der.

Tabduk Emre: "Yunus seni gözlerim uzaktan. Aşk kazanında yıkanıp arınman gerekirdi ama sen hala dünya kokuyorsun" der.

Bu sözler Yunus'u üzer ve oturup düşünür. Yunus, Bektaşî'den nefes istemediğine yanıp durmuş ve mahcup olmuştur. O artık kendisine yeni bir yol çizmiş, dergâhtan uzaklaşıp gitmiştir:

Her Şey Başkaları için Kendisi için Hiçbir Şey: Yunus Emre

Prof.Dr.İlhan Yıldız tarafından yazıldı.

Cumartesi, 06 Haziran 2015 12:45 - Son Güncelleme  arŐamba, 13 Mart 2024 20:33

Dervişlik der ki bana

Sen derviş olamazsın.

Gel ne diyeyim sana

Sen derviş olamazsın.

D vene elsiz gerek,

S vene dilsiz gerek.

Derviş gönülsüz gerek,

Sen derviş olamazsın.

Yunus Emre daŐlarda kırlarda su kenarlarında dolaŐtı. G nl  Hak'la dolu olmasına rağmen kendisinin hala arınmadığını düŐündü.

Akarsu gibi  ağlarım

Dertli yüreğim dağlarım

Her Şey Başkaları için Kendisi için Hiçbir Şey: Yunus Emre

Prof.Dr.İlhan Yıldız tarafından yazıldı.

Cumartesi, 06 Haziran 2015 12:45 - Son Güncelleme arŐamba, 13 Mart 2024 20:33

Őeyhimin anıban ağlarıım

Gel gör beni aşk neyledi

Ya elimi al kaldır beni

Ya vafına erdir beni

Çok ağlattın güldür beni

Gel gör beni aşk neyledi.

Dağda, taŐta, ağaçta, çiçekte velhasıl bütün kainatta aradığı varlığı hissetse bile onun için yetersizdir. Onun aradığı varlık "Allah"tır. Ona göre Allah her yeredir ve onun varlığı ancak kalpte hissedilir.

Yunus'un manevi yolculuğunun yöneldiği son nokta da kalbidir. O kendi varlığının sırlarını söylemleri ve yaşamıyla kendi benliğinde aramaktadır.

Böylelikle Yunus Taptuk Emre'nin dergâhından yıllarca ayrı kaldı. Dağlarda, kırlarda ve köylerde insanlarla konuŐuyor, onların verdikleri yiyeceklerle karnını doyuruyor, o yiyecekler karŐılıĐında onlara iŐlerinde yardım ediyor. Her gördüğü varlıklara bir duyguyla sesleniyordu.

Dolap niçin inilersin

Derdin vardır inilersin

Her Şey Başkaları için Kendisi için Hiçbir Şey: Yunus Emre

Prof.Dr.İlhan Yıldız tarafından yazıldı.

Cumartesi, 06 Haziran 2015 12:45 - Son Güncelleme arŐamba, 13 Mart 2024 20:33

Ben Mevla'ya aŐık oldum

Anın için inilerim

Benim adım dertli dolap

Suyum akar yalap yalap

Böyle eyledi alap

Derdim vardır inilerim

Suyum alçaktan çekerim

Dönüp yükeŐe dökerim

Görün ben neler çekerim

Derdim vardır inilerim.

Gezerim Anadolu ile Őam'ı

Her şey Başkaları için Kendisi için Hiçbir Şey: Yunus Emre

Prof.Dr.İlhan Yıldız tarafından yazıldı.

Cumartesi, 06 Haziran 2015 12:45 - Son Güncelleme Çarşamba, 13 Mart 2024 20:33

Yukarı illeri kamu

Çok istedim bulamadım

Şöyle garip bencileyin

Yunus sadece Anadolu'da değil diğer ülkelerde de seyahat ediyordu. Nitekim Suriye, İran, Irak ve Azerbaycan'ı gezdi. Anadolu'nun muhtelif şehirlerini, Konya'da Mevlana Hüdavendigarı ziyaret etti.

Konya'da Mevlana'yı ziyaret ettiğinde iki gönül dostu şöyle sohbet eder:

Mevlana Yunus'a: "Sade giyinmişsiniz bir hırkanız bile yok."

Bu soruya Yunus yine tarihi bir cevap vermiştir:

Dervişlik dedikleri hırka ile taç değil

Gönlün derviş eyleyen hırkaya muhtaç değil

Mevlana aldığı bu cevap karşısında mutluluğunu ifade ederek başka bir soru daha sormuştur: "Bu cevap çok anlamlı ya Yunus. Nasılsınız, iyi misiniz, nelerle meşgul olursunuz? diye sormuş.

Adımız miskindir bizim

Her şey Başkaları için Kendisi için Hiçbir Şey: Yunus Emre

Prof.Dr.İlhan Yıldız tarafından yazıldı.

Cumartesi, 06 Haziran 2015 12:45 - Son Güncelleme Çarşamba, 13 Mart 2024 20:33

Düşmanımız kindir bizim

Biz kimseye kin tutmayız

Kamu alem birdir bize

Ben gelmedim davi için

Benim işim sevig için

Dostum evi gönüllerdir

Gönüller yapmaya geldim

Hak aşığı Yunus Mevlana'ya anlamlı cevaplar vermiş Mevlana Yunus'un bir süre dergâhta kalmasını istemiş.

Yunus ete kemiğe büründüm

Yunus diye göründüm diyerek dağ taş demeden yürümüştür.

Peki! Tapduk Emre'nin dergahına geri dönüşü nasıl olmuştur.

Her şey Başkaları için Kendisi için Hiçbir Şey: Yunus Emre

Prof.Dr.İlhan Yıldız tarafından yazıldı.

Cumartesi, 06 Haziran 2015 12:45 - Son Güncelleme Çarşamba, 13 Mart 2024 20:33

Bir rivayete göre, Yunus yaptığı bir yolculuk esnasında yağmur bastırınca yakında gördüğü mağaraya girmiştir. Mağaraya kendinden önce giren iki kişi daha vardır. Onlar da Hakk'a ulaşmak için bu mağarada inzivaya çekilmişlerdir.

Yunus, onlarla birlikte bu mekânda günlerini geçirir.

Bir akşam, dervişlerden biri ellerini açarak dua eder ve önlerine bir tabak dolusu yemek gelir, birlikte yerler.

Ertesi akşam diğer derviş dua eder. Yine önlerine bir kap yemek gelir ve birlikte yerler.

Üçüncü akşam dervişlerden biri şöyle der: "Ey Hakk'ı arayan adam bugünde sen dua et, biz nasiplenelim."

Yunus içinden: "Ya Rabbim! Sen beni utandırma. Onlar kimin hürmetine dua ettilerse, beni de o erenin yüzü suyu hürmetine utandırma, sen her şeyi görensın" diye dua eder ve önlerine daha çok yemek gelir.

Derviş der ki: "Sen kimin hürmetine dua ettin, ya derviş?"

Yunus: "Önce siz söyleyin, siz kimin hürmetine dua ettiniz?" diyerek başka bir soruyla cevap verir.

Derviş: "Biz Taptuk Emre'nin dergâhında ona hizmet eden derviş Yunus'un yüzü, gözü, suyu hürmetine Allah'a dua ettik" der.

Bu cevap üzerinde şaşırın Yunus: "El uzattığım sofrada hakkımın fazlasından, gözün gördüğü haramdan sakın beni, utandırma yarattığın alemde, sana şükürler olsun" diyerek Allah'a

Her şey Başkaları için Kendisi için Hiçbir Şey: Yunus Emre

Prof.Dr.İlhan Yıldız tarafından yazıldı.

Cumartesi, 06 Haziran 2015 12:45 - Son Güncelleme Çarşamba, 13 Mart 2024 20:33

şükreder.

Yunus, oradan hemen ayrılarak Taptuk Emre'nin dergahına gitmek üzere yola çıkar.

Yaşadıkları Yunus'u etkilemiştir. O sanki bir kuş; dağı, taşı aşarak Şeyhinin dergahına geri dönmüştür.

Yunus dergahta sevinçle karşılanır. Taptuk Emre Yunus'un gidişine çok üzölmüş, gözleri de eskisi gibi göremez olmuştur.

Yunus, pişmanlığını dile getirir.

Ancak Taptuk Emre, Yunus Emre için çilehane kapısının açıldığını bildirir.

Yunus Emre bu çağrıya itaat eder ve çilehaneye girer. Çilehane günleri kırk gün sürecektir. Yunus, günlerini burada oruç tutarak ve ibadet ederek geçirecektir. Aradığı Rabbinden çıktığı bu uzun ve zahmetli yolda kendisine yardım etmesini isteyecektir. Çünkü bu tasavvuf yolu ince ve uzun bir yoldur.

Yunus'a akşam iftarı ve sahur için biraz ekmek ve su verilecektir.

Yunus, çilehanede günlerini ibadetle geçiriyor, zaman zaman şiirler okuyordu. Yunus'un çilehaneye girmesi Taptuk Emre'yi de huzursuz etmişti. Ama yapacak bir şey yoktur. Nefsin terbiyesini gönlün de kabul etmesi gerekti.

Yunus, bu halini gönlüyle birleştirmiştir. Taptuk Emre ise, dergâhın işlerini unutmuş Yunus'u düşünmektedir. Onun için Yunus, gönlüyle fikrini birleştiren Hak aşığı bir insandır.

Her şey Başkaları için Kendisi için Hiçbir Şey: Yunus Emre

Prof.Dr.İlhan Yıldız tarafından yazıldı.

Cumartesi, 06 Haziran 2015 12:45 - Son Güncelleme Çarşamba, 13 Mart 2024 20:33

Yunus çilehanede kırk günün sonuna gelmiştir.

Bu dünyânun meseli bir ulu şâra benzer

Velî bizüm ömrümüz bir tîz bâzâra benzer

(Bu dünya büyük bir şehre, bizim ömrümüz ise bu şehirde çabuk kurulup kaldırılan bir pazara benzer)

Her kim bu şâra geldi bir lahza karar kıldı

Girü dönüp gitmegi gelmez sefere benzer

(Bu şehre (dünyaya) gelen ve bir an burada kalan kişinin geri dönüp gitmesi (ölmesi), geri dönüşü olmayan bir yolculuğa benzer)

Bu şârun evvel dadı şehd ü şekerden şîrîn

Âhir acısını gör şu zehr-i mâra benzer.

(Bu şehrin (dünyanın) tadı önce baldan, şekerden daha tatlıdır. Son acısı ise, yılan zehrine benzer)

Evvel gönül almagı hûblara nisbet ider

Âhir yüz döndürmegi acûz mekkâra benzer

(Dünyanın önce gönül alması genç bir güzel gibidir. Sonra yüz döndürmesi, yaşlı ve düzenbaz bir kocakarıya benzer)

Bu şârun hayâlleri dürlü dürlü hâlleri

Aldamış gâfilleri câzû ayyâra benzer

(Bu şehrin hayalleri ve türlü türlü hâlleri vardır. O, gâfilleri aldatan hileci bir cadıya benzer)

Bu şârda hayâllerün haddi vü şumârı yok

Bu hayâle aldanan otlar tavara benzer

(Bu şehirde (dünyada) hayallerin haddi ve sayısı yoktur. Bu hayallere aldanan ise merada otlayan koyunlara benzer)

Bu şârdan üç yol çıkar biri cennet biri nâr

Birisinün arzûsı maksûd dîdâra benzer

(Bu şehirden üç yol çıkar: Biri cennet, biri ateştir (cehennem). Birinin hedefi ise Allah'ın

Her şey Başkaları için Kendisi için Hiçbir Şey: Yunus Emre

Prof.Dr.İlhan Yıldız tarafından yazıldı.

Cumartesi, 06 Haziran 2015 12:45 - Son Güncelleme Çarşamba, 13 Mart 2024 20:33

cemalidir)

Bu şârun sultânı var cümleye ihsânı var

Sultânıla bilişen yog iken vara benzer

(Bu şehrin bir sultanı, onun da herkese ihsanı vardır. Bu sultan ile bilişen yok iken var olmuşa benzer)

Taptuk Emre, bunun bir sınav olduğunu söyleyerek sonucu şöyle anlattı: “Allah (c.c.) Sana sabrını verdi. Sen süzülmüş bir insansın, sen başkasın Yunus. Sen Yaradan Rabbinin yoluna zaten girmişsin. Artık gönül gözüyle konuşma zamanının geldiğini belirtir.

Yunus Emre, artık irşat çalışmalarına başlar:

**Bu dervişlik yoluna aşkıla gelen gelsün,
Ya dervişlik neydüğün bir zerre tuyan gelsün.
Hele biz işbu yola, geledük riyâyıla,
Bu melâmetlik tonın bizümle geyen gelsün.**

**Benim bunda kararım yok, ben bunda gitmeğe geldim
Bezirganem metaim çok, alana satmağa geldim
Ben gelmedim dava için, benim işim sevi için
Dost'un evi gönüllerdir, gönüller yapmağa geldim.**

Bir taraftan da Yunus, Taptuk Emre'nin dergâhında yeniden hizmete başladı. Bir süre sonra Taptuk Emre hakkın rahmetine kavuştu. Bugün Ankara'nın Nallıhan ilçesi Emrem Sultan köyündeki vakfiyesinde yatıyor.

Her şey Başkaları için Kendisi için Hiçbir Şey: Yunus Emre

Prof.Dr.İlhan Yıldız tarafından yazıldı.

Cumartesi, 06 Haziran 2015 12:45 - Son Güncelleme Çarşamba, 13 Mart 2024 20:33

Bir rivayete göre, Yunus, o yıllardan sonra Eskişehir'deki köyüne, Sarıköy'e döner. 82 yaşına kadar köyünde yaşar ve Hakkın rahmetine kavuşur.

Diğer bir rivayete göre, Taptuk Emre artık Yunus'un manevi hayata geçişini tamamladığını görmüştür. Artık bu postta iki erenin oturamayacağını ve Yunus'un başka yerlere giderek oralandaki halkı aydınlatması, hizmet etmesi gerektiğini düşünür ve Yunus'a der ki: "Yunus, bu asamı atıyorum, git onu bul ve bulduğun yerde insanlara hizmet et, onları aydınlat. "

Asanın düştüğü yer Sarıköy'dür. Rivayete göre Yunus, asayı beş yıl arar, sonunda burada bulur. Ama Yunus, Taptuk Emre dergâhında hizmet ettiği 40 yıl içinde Efendisinden izin alır köyüne giderdi. Ekin ve hasat zamanlarında evinin geçimini sağlayacak hasadı yapar; eşini, çocuklarını görüp dergâha dönerdi. Bu izin süreleri dergâhlardaki halvet geleneğine göre bir yıl içinde 3-5-7 ve 11 günlük sürelerle olurdu.

**Ben bir acep ile geldim,
Kimse halim bilmez benim.
Ben söylerim, ben dinlerim,
Kimse dilim bilmez benim.**

Yunus, benliği malda mülkte değil gönülde buldu. "Kimde varlık var ise gitmez gönül darlığı" diyerek ikaz etti. Sevdî, sevildi. O, bizim taklitten kurtulup tahkike yönelmemizi, ilimden irfana, suretten manaya geçmemizi sağladı.

Sonuç olarak şunu söyleyebiliriz ki: Anadolu coğrafyasının hercümerç olduğu bir zaman diliminde yaşadı. Kendisini Allah'a ve insanlığa adayan bir velî, bir sufi; Yunus Emre, bizim Yunus. O yıllarda şiddet, zulüm ve açlığa maruz kalsa da Yunus Emre gönlünden sevgiyi, şefkati ve Allah inancını hiçbir zaman kaybetmedi, hatta bunların içinde kayboldu:

Gördüm. Gördüm seni ey Rab,

Görünmesen de.

Varlığın her zerresinde, bütün alemde.

Yunus, Türkçeyi iyi kullanan bir sufidir. Tasavvuf onun dilinde bir "aşk felsefesi"ne dönüşmüştür. O, şiirlerini teorik bir dizinde değil, duygularını içselleştirdiği sufilik yani gönül diliyle aktarmaktadır. Dolayısıyla Yunus'un kullandığı dil, duyarlılık ve söyleyiş üslubu bakımından özgün ve mükemmel bir zemine oturtmuştur.

Yunus Emre'nin bugün bilinen iki eseri vardır: Risaletü'n-Nushiyye aklın mesnevisi ve şiirlerini topladığı Divan'ı. Risaletü'n-Nushiyye; mesnevi nazım şekliyle yazılmış, nasihatname tarzında bir eserdir ve 563 beyitten oluşmaktadır. Divan'ı ise yüzyıllardır zevkle ve ibretle okuduğumuz şiirlerinin yer aldığı eseridir.

Yukarıda da ifade edildiği gibi, O, bugün Eskişehir'in Yunus Emre Beldesinin Sarıköy'ünde yatıyor. Ama bizim için Yunus'un nereli olduğu değil, ne söylediği önem taşıyor. Çünkü o fani varlığından soyunup manasıyla bilinir olmayı istedi. Çünkü o bir bölgeye hapsedilecek insan değildi. Çünkü onun sesi günümüzde de bütün insanlığın ihtiyaç duyduğu bir çareydi. O, bizim 7. Yüzyıldan beri günümüzün dili, dilimizin gönlü oldu. Türklüğün, insanlığa en güzel hediyelerinden biri Türkmen Beyi; Yunus Emre: Din, aşk ve irfan adına, dil ve estetik adına bize çok şeyler öğretti.

Geldi geçti ömrüm benim şol yel esip geçmiş gibi

Geldi geçti ömrüm benim şol yel esip geçmiş gibi

Hele bana şöyle geldi şol göz yumup açmış gibi

İşbu söze Hak tanıktır bu can gövdeye konuktur

Bir gün ola çıka gide kafesten kuş uçmuŐ gibi

**Yalancı dünyaya konup genler,
Ne söylerler, ne bir haber verirler.
zerinde türlü otlar bitenler,
Ne söylerler, ne bir haber verirler.
Kiminin baŐında biter ağaçlar,
Kiminin baŐında sararır otlar.
Kimi masum, kimi güzel yiitler,
Ne söylerler, ne bir haber verirler.**

**Biz dünyadan gider olduk kalanlara selam olsun
Bizim için hayır dua kılanlara selam olsun
Ecel bke belimizi söyletmeye dilimizi
Hasta iken halımızı soranlara selam olsun**

**Miskin Yunus söyler sözü kan yaş ile doldu gözü
Bilmeyen ne bilsin bizi bilenlere selam olsun.**